

**Nederlandse tekst van het statement van Vrouwenvertegenwoordiger
Margriet van der Linden uitgesproken op 13 oktober 2014 in de
Algemene Vergadering van de Verenigde Naties**

‘Fiets niet te dicht langs het maïsveld!’ Die waarschuwing gaf mijn grootmoeder mij als meisje mee. Ik was zeven en begreep niet waar zij op doelde. Pas jaren later hoorde ik dat er in het maïsveld meisjes waren verkracht en aangerand.

Wereldwijd krijgt 1 op de 3 vrouwen te maken met een vorm van seksueel geweld. Als VN-vrouwenvertegenwoordiger heb ik het afgelopen jaar met vele vrouwen gesproken over hun ervaringen. Een topvrouw bekende dat ze als klein meisje door een vriend van de familie was misbruikt, ze had er nooit over gesproken, omdat ze dacht dat het haar eigen schuld was. Een studente dacht hetzelfde na een feestje toen iemand zich aan haar had vergrepen. ‘Had ik maar niet zo laat moeten gaan fietsen’, concludeerde een andere vrouw die na een vergadering was aangerand.

De kwetsbaarheid van vrouwen is me in alle gesprekken opgevallen, kwetsbaar op het moment van het seksuele geweld, kwetsbaar in de verwerking van het geweld, kwetsbaar in depressies die voortvloeien uit het geweld, kwetsbaar in het sociale isolement waarin ze zijn geraakt, kwetsbaar in wat het met hun lichaam heeft gedaan, kwetsbaar in de verwijten die ze zichzelf maken of die hun worden aangepraat.

Aangepraat, met gebruik en misbruik van teksten uit heilige boeken, opgelegd door een kleine groep machtsdenkers binnen groeperingen of religies, overgenomen door miljoenen volgelingen wereldwijd, die zich het recht toe-eigenen een vrouw of meisje aan te randen, te verkrachten, te beschimpen of lastig te vallen met opmerkingen, geluiden en gebaren, vormen van alledaags seksisme waar iedere vrouw in de wereld op dagelijkse basis mee te maken heeft.

Zorgwekkend is dat seksueel geweld en seksisme toenemen nu in delen van de wereld vrouwen hun opmars maken.

Recent werd de wereld opgeschrikt door het geweld van IS. Het extreme –veelal seksuele– geweld treft met name vrouwen en meisjes. Het is verontrustend dat met name de brute moorden op westerse journalisten en hulpverleners in het oog springen – hoe begrijpelijk dat ook is –, maar dat de extreme vormen en het op grote schaal uitoefenen van seksueel geweld, op een minder plan lijken te staan.

In oktober 2000 nam de VN Veiligheidsraad resolutie 1325 aan, die het geweld tegen vrouwen in gewapende conflicten tot een internationaal veiligheidsvraagstuk moest maken en de kwetsbaarheid van vrouwen in conflicten erkende.

De weg leek open te liggen, maar in dit conflict wordt resolutie 1325, niet genoemd, laat staan dat er naar is gekeken in het vormgeven van internationale respons. Nog nooit is de situatie van vrouwen aanleiding geweest voor internationaal ingrijpen, ondanks deze resolutie. Hoe kan dat? Zijn mensenrechtenschendingen niet belangrijk genoeg als het vrouwen betreft?

De berichten vanuit Syrië, de verhalen van vrouwen, meisjes, kinderen, in de talloze vluchtelingenkampen in Libanon, aan de grens met Turkije en Jordanië... ze zijn al langer bekend en liegen er niet om: bruto geweld tegen vrouwen wordt in dit conflict voor het oog van de wereld ingezet en de gevolgen zijn navenant.

We weten er van en doen soms iets, maar het blijven kleine signalen in een moeras van geweld waar maar geen einde aan komt. Laat staan dat vrouwen als oplossing van een conflict worden ingezet. Doen ze er niet toe?

Anderhalf jaar geleden drong de WHO er bij overheden en verantwoordelijken op aan het seksuele geweld tegen vrouwen en meisjes hoog op alle agenda's te zetten. Het betreft de fysieke en mentale gezondheid van maatschappijen, generaties en volkeren, was de redenering. Maak daar serieus en duurzaam werk van. Een noodkreet was het. Toch leidt seksueel geweld slechts incidenteel tot ophef: bij de verschijning van een rapport, bijvoorbeeld eerder dit jaar over seksueel geweld in landen van de Europese Unie, waaruit bleek dat ook in Nederland het cijfer van 1 op de 3 vrouwen wordt gemeten, een cijfer dat in de praktijk waarschijnlijk nog hoger uitvalt omdat niet alle vrouwen aangifte doen.

De vrouwen en kinderen die in de handen van IS vielen en voor wier lot moet worden gevreesd, hebben recht op aangifte en gerechtigheid, de vrouwen en meisjes in vluchtelingenkampen hebben dat ook, de schoolmeisjes die in handen zijn gevallen van Boko Haram, het Indiase meisje in de bus op weg naar school ook, de lesbiennes in Afrika die het slachtoffer zijn van zogenaemde correctieve rape. Meisjes die op grote schaal genitale verminkingen moeten ondergaan, meisjes die op zeer jonge leeftijd tot een huwelijk worden gedwongen, en binnen die verbintenis gedwongen worden tot gemeenschap. Ze hebben er recht op dat hun overheden, dat de internationale gemeenschap zich serieus en blijvend voor hen inzet, door zich publiekelijk tegen deze epidemische schending van mensenrechten te keren.

Een begin van de oplossing voor dit probleem is de verbetering van de positie van vrouwen én de opvoeding en begeleiding van jongens. Dit geweld is net zo goed een probleem van jongens en mannen. Hun moet worden geleerd dat hun positie en mannelijkheid niet in het geding zijn als ze respectvol met vrouwen en meisjes omgaan, als ze hun dochters de kansen bieden en posities gunnen waar zij zelf van nature recht op lijken te hebben.

Geen vrouw of meisje zou zich een tweederangs burger, een object, een wegwerpartikel mogen voelen. En geen man of jongen mag worden wijsgemaakt dat dat op basis van cultuur, een religie, een theorie, een gekaapte tekst, een gewoonte of grap wél het geval is. Juist daar ligt een taak van de internationale gemeenschap en nationale overheden.

Komend jaar wordt met extra aandacht gekeken naar de post2015 agenda. Het is helaas een onophoudelijk gevecht gebleken de rechten en de posities van vrouwen en meisjes goed te borgen, al te makkelijk worden zij over het hoofd gezien of belanden vrouwen onderaan prioriteitenlijstjes.

'De stem van één vrouw is als een revolutie', werd in Jemen opgemerkt over Nobelprijswinnares Tawakkol Karman. Laat de stemmen in vergaderingen doordringen. Laat ze weerklinken in de bergen van Irak en de bussen van India.

Vanuit mijn functie als VN Vrouwenvertegenwoordiger –een unieke functie– doe ik een moreel appel op de leiders van deze wereld, zij het politiek, economisch, religieus, spiritueel: het is onacceptabel dat 1 op de 3 vrouwen in de wereld het slachtoffer is van seksueel geweld.

Zeg in uw zwijgen niet tegen vrouwen en meisjes dat hun rechten u minder of in het geheel niet interesseren.

Schroom niet langer uw leiderschap aan te wenden, stop het geweld.

Uw rechten zijn hun rechten.

Hun leven, ons leven.

Dank u wel